

Sygn. akt VIII U 377/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2017 r. w Gliwicach

sprawy W. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania W. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 stycznia 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt VIII U 377/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 stycznia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst Dz. U. z 2015r., poz. 965 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu W. C. przyznania prawa do emerytury pomostowej, ponieważ nie spełnił przesłanek określonych w art. 4 i w art. 49 powołanej ustawy o emeryturach pomostowych. Organ rentowy podkreślił, że ubezpieczony wprawdzie legitymuje się ponad 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym i ukończył 60 lat życia, jednak nie wykazał, że przepracował 15 lat w warunkach szczególnych w rozumieniu przedmiotowej ustawy.

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony W. C. wnosząc o jej

zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu wskazał, że wykazał ponad 28 lat okresów pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu dotychczasowych przepisów, która w świetle przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, nie jest już uznawana za pracę w warunkach szczególnych. Dalej zaznaczył, że w dniu 31 grudnia 2008r. pracodawca, u którego pracował w szczególnych warunkach, rozwiązał z nim stosunek pracy. Tym

samym nie miał możliwości przepracowania choć jednego dnia w szczególnych warunkach, po tej dacie. W związku z powyższym wniósł o zastosowanie w jego przypadku klauzuli generalnej – zasad sprawiedliwości społecznej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie,

podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy podkreślił, że wskazane przez odwołującego okresy pracy w warunkach szczególnych, odnosiły się do prawa do emerytury o której mowa w art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2015r., poz. 748 ze zm.). Nie są natomiast wymienione jako okresy pracy w warunkach szczególnych w ustawie z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 31 grudnia 2008r., Nr 237, poz. 1656 z późn. zm.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. C., urodzony (...), w dniu 7

listopada 2016r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 12 stycznia 2017r. odmówił przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. Uzasadniając wskazał, że odwołujący po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że ubezpieczony wykazał ponad 25 lat pracy ogółem, a jednocześnie nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu ustawy o

emeryturach pomostowych, nie zaliczył odwołującemu okresów zatrudnienia od 1 września 1978r. do 24 października 1978r. i od 4 listopada 1980r. do 31 grudnia 2008r. w charakterze operatora defektoskopu w (...) Sp. z o.o. w Z..

Sąd ustalił dodatkowo, że w ubezpieczony przedstawił świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 20 lipca 2011r., w którym pracodawca potwierdził mu, że w wyżej wymienionych okresach pracował jako operator źródeł promieniowania jonizującego, tj. wykonywał pracę, o której mowa w wykazie A Dziale XIV poz. 4 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Łączny wymiar pracy w warunkach szczególnych wyniósł powyżej 15 lat. Okoliczność ta była niesporna pomiędzy stronami.

Również niesporne pomiędzy stronami było, iż ubezpieczony po dniu 31

grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wymienionej w załączniku 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...).

Powyższy stan faktyczny jest w zasadzie niesporny i wynika wprost z akt

organu rentowego dołączonych do akt niniejszej sprawy. Przeprowadzonym dowodom Sąd przyznał walor wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego W. C. nie zasługuje na

uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 31 grudnia 2015r., poz. 965 z późn. zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast po myśli art. 3 ust. 1, 4 i 7 ustawy prace w szczególnych

warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa

załącznik nr 1 do ustawy.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1. Za takich pracowników uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z kolei zgodnie z art. 49 powoływanej ustawy, prawo do emerytury

pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Odwołujący bezspornie po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. W takim przypadku warunkiem nabycia prawa do emerytury pomostowej jest spełnienie przesłanek przewidzianych w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Analiza treści cytowanego przepisu art. 49 prowadzi do wniosku, że regulacja ta znajduje zastosowanie w stosunku do osób, które legitymują się wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, ale nie

wykonywały takiej pracy po dniu 31 grudnia 2008r. Przepis ten w miejsce warunku z art.4 punkt 6 omawianej ustawy wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy tj. 1 stycznia 2009r. warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013r. (w sprawie II UK 159/13). Zatem osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Powyższe oznacza, że kryterium weryfikacji szczególnego charakteru prac

wykonywanych do dnia 31 grudnia 2008r. stanowią przepisy nowej ustawy, tj. ustawy o emeryturach pomostowych, a nie dotychczas obowiązujące, tj. przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Bezpośrednią konsekwencją tego jest obowiązywanie wykazu prac w warunkach szczególnych z ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008r. W wykazie tym brak jest stanowiska operatora źródeł promieniowania jonizującego, zatem wykonywana przez odwołującego praca w spornych okresach nie odpowiada żadnej z kategorii prac wymienionych w załącznikach do ustawy o emeryturach pomostowych, które stanowią wykaz prac w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze, co zresztą przyznał sam ubezpieczony.

W tym miejscu trzeba wskazać, że ustawa o emeryturach pomostowych

stanowi jeden z elementów reformy systemu emerytalnego mającej na celu stopniową likwidację odrębności zasad przechodzenia na emeryturę różnych grup zawodowych oraz ujednoczenie wieku emerytalnego u wszystkich uprawnionych. Emerytury pomostowe zastąpiły emerytury przysługujące w obniżonym wieku pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze przyznawane na zasadach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania świadczenia do osób urodzonych po dniu 31 stycznia 1948r., które prace w warunkach szczególnych i w szczególnym charakterze rozpoczęły przed 1 stycznia 1999r. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionej rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone.

Reasumując rozważania w niniejszej sprawie, trzeba wskazać, że ubezpieczony nie wykazał 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, o której mowa w art. 49, wobec czego brak jest podstaw do przyznania świadczenia w oparciu o ten przepis.

Odnosząc się do zgłoszonego przez odwołującego wniosku o zastosowanie wobec niego zasad sprawiedliwości społecznej, należy wskazać, że podstawą prawną przyznania świadczeń z ubezpieczenia społecznego mogą stanowić tylko przepisy prawa, a nie zasady współżycia społecznego (vide wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2000r. II UKN 293/99). Dla złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów art.5 Kodeksu

cywilnego, bo przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 7 kwietnia 2016r III AUa 152/15).

Mając na uwadze na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł

jak w sentencji.

(-) SSO Mariola Szmajduch